

ANNALES

Anali za istrske in mediteranske študije
Annali di Studi istriani e mediterranee
Annals for Istrian and Mediterranean Studies
Series Historia Naturalis, 34, 2024, 1

ANNALES

Anali za istrske in mediteranske študije
Annali di Studi istriani e mediterraneei
Annals for Istrian and Mediterranean Studies

Series Historia Naturalis, 34, 2024, 1

ISSN 1408-533X
e-ISSN 2591-1783

UDK 5

Letnik 34, leto 2024, številka 1

**UREDNIŠKI ODBOR/
COMITATO DI REDAZIONE/
BOARD OF EDITORS:**

Alessandro Acquavita (IT), Nicola Bettoso (IT), Christian Capapé (FR), Darko Darovec, Dušan Devetak, Jakov Dulčić (HR), Serena Fonda Umani (IT), Andrej Gogala, Daniel Golani (IL), Danijel Ivajnsič, Mitja Kaligarič, Marcelo Kovačič (HR), Andrej Kranjc, Lovrenc Lipej, Vesna Mačič (ME), Alenka Malej, Patricija Mozetič, Martina Orlando-Bonaca, Michael Stachowitsch (AT), Tom Turk, Al Vrezec

**Glavni urednik/Redattore capo/
Editor in chief:**

Darko Darovec

**Odgovorni urednik naravoslovja/
Redattore responsabile per le scienze
naturali/Natural Science Editor:**

Lovrenc Lipej

Urednica/Redattrice/Editor:

Martina Orlando-Bonaca

Prevajalci/Traduttori/Translators:

Martina Orlando-Bonaca (sl./it.)

**Oblikovalec/Progetto grafico/
Graphic design:**

Dušan Podgornik, Lovrenc Lipej

Tisk/Stampa/Print:

Založništvo PADRE d.o.o.

Izdajatelj/Editori/Published by:

Zgodovinsko društvo za južno Primorsko - Koper / Società storica del Litorale - Capodistria®

Inštitut IRRIS za raziskave, razvoj in strategije družbe, kulture in okolja / Institute IRRIS for Research, Development and Strategies of Society, Culture and Environment / Istituto IRRIS di ricerca, sviluppo e strategie della società, cultura e ambiente®

**Sedež uredništva/Sede della redazione/
Address of Editorial Board:**

Nacionalni inštitut za biologijo, Morska biološka postaja Piran / Istituto nazionale di biologia, Stazione di biologia marina di Pirano / National Institute of Biology, Marine Biology Station Piran SI-6330 Piran / Pirano, Fornace/Fornace 41, tel.: +386 5 671 2900, fax +386 5 671 2901; e-mail: annales@mbss.org, internet: www.zdjp.si

Redakcija te številke je bila zaključena 23. 06. 2024.

**Sofinancirajo/Supporto finanziario/
Financially supported by:**

Javna agencija za znanstveno-raziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije (ARIS)

Annales - Series Historia Naturalis izhaja dvakrat letno.**Naklada/Tiratura/Circulation:**

300 izvodov/copie/copies

Revija Annales, Series Historia Naturalis je vključena v naslednje podatkovne baze / La rivista Annales, series Historia Naturalis è inserita nei seguenti data base / Articles appearing in this journal are abstracted and indexed in: BIOSIS-Zoological Record (UK); Aquatic Sciences and Fisheries Abstracts (ASFA); Elsevier B.V.: SCOPUS (NL); Directory of Open Access Journals (DOAJ).

To delo je objavljeno pod licenco / Quest'opera è distribuita con Licenza / This work is licensed under a Creative Commons BY-NC 4.0.

Navodila avtorjem in vse znanstvene revije in članki so brezplačno dostopni na spletni strani <https://zdjp.si/en/p/annalesshn/>
The submission guidelines and all scientific journals and articles are available free of charge on the website <https://zdjp.si/en/p/annalesshn/>
Le norme redazionali e tutti le riviste scientifiche e gli articoli sono disponibili gratuitamente sul sito <https://zdjp.si/en/p/annalesshn/>

VSEBINA / *INDICE GENERALE* / CONTENTS

SREDOZEMSKA HRUSTANČNICE
SQUALI E RAZZE MEDITERRANEE
MEDITERRANEAN SHARKS AND RAYS

Hakan KABASAKAL & Murat BİLECENOĞLU
A Review of Occurrences of Hammerhead Shark
(Carcharhiniformes: Sphyrnidae) on Turkish Seas
over the Past Five Decades 1
Pregled pojavljanja kladvenic (Carcharhiniformes:
Sphyrnidae) v turških morjih v zadnjih
petih desetletjih

Alen SOLDI & Rigers BAKIU
Additional Historical Records of the Great
White Shark, *Carcharodon carcharias*
(Lamniformes: Lamnidae) in the Eastern
Adriatic: Updating Regional Occurrence
of a Critically Endangered Shark 11
Dodatni historični zapisi o pojavljanju belega
morskega volka, Carcharodon carcharias
(Lamniformes: Lamnidae) v vzhodnem
Jadranskem morju: aktualno regionalno
pojavljanje kritično ogrožene vrste

**Farid HEMIDA, Christian REYNAUD &
Christian CAPAPÉ**
First Records of Sawback Angelsharks *Squatina*
aculeata (Squatinidae) from the Algerian
Coast (Southwestern Mediterranean Sea) 21
Prvi zapisi o pojavljanju trnatega sklata
Squatina aculeata (Squatinidae) iz alžirskih
voda (jugozahodno Sredozemsko morje)

**Cemal TURAN, Mevlüt GÜRLEK, Servet Ahmet
DOĞDU, Deniz ERGÜDEN, Ali UYAN, Ayşegül
ERGENLER, Nuri BAŞUSTA & Alen SOLDI**
Phylogenetic Relationships and
Conservation Implications of Shark
Species from Turkish Waters 27
Filogenetski odnosi in posledice ohranjanja
vrst morskih psov v turških vodah

**Farid HEMIDA, Christian REYNAUD &
Christian CAPAPÉ**
On the Occurrence of Undulate Ray, *Raja*
undulata (Rajidae), from the Algerian Coast
(Southwestern Mediterranean Sea) 37
O pojavljanju valovito progaste raže, Raja
undulata (Rajidae), iz alžirske obale
(jugozahodno Sredozemsko morje)

**Sara A.A ALMABRUK, Abdulghani ABDULGHANI
& Francesco TIRALONGO**
First Record of *Himantura* Müller & Henle, 1837
in Libyan Waters: a Comprehensive Discussion
of Misidentification Issues and Ecological
Implications in the Mediterranean Sea 45
Prvi zapis o pojavljanju rodu Himantura Müller &
Henle, 1837 v libijskih vodah: celostna razprava
o problemu napačne identifikacije in ekoloških
posledicah v Sredozemskem morju

**Hakan KABASAKAL, Ayşe ORUÇ, Ebrucan
KALECİK, Efe SEVİM, Nilüfer ARAÇ &
Cansu İLKILINÇ**
Recent Occurrences of *Rhinoptera marginata*
and *Mobula mobular* in Turkish Aegean and
Mediterranean Waters 51
Recentno pojavljanje vrst Rhinoptera
marginata in Mobula mobular v turških
egejskih in sredozemskih vodah

IHTIOFAUNA
ITTIOFAUNA
ICHTHYOFAUNA

**Deniz ERGUDEN, Servet AHMET DOĞDU &
Cemal TURAN**
On the Occurrence of the Greater Pipefish
Syngnathus acus Linnaeus, 1758 in the
South-Eastern Mediterranean, Turkey 63
O pojavljanju velikega morskega šila Syngnathus
acus Linnaeus, 1758 v jugovzhodnem
sredozemskem morju, Turčija

**Deniz ERGUDEN, Servet AHMET DOĞDU &
Cemal TURAN**
First Record of Roche's Snake Blenny *Ophidion*
rochei Müller, 1845 (Osteichthyes: Ophidiiformes)
in the North-Eastern Mediterranean 69
Prvi zapis o pojavljanju huja vrste Ophidion
rochei Müller, 1845 (Osteichthyes: Ophidiiformes)
v severovzhodnem Sredozemskem morju

Osama A. ELSALINI & Laith A. JAWAD
Fluctuating Asymmetry in *Chelon auratus*
from the Libyan Mediterranean Coast
and the Ain Ziana Lagoon 75
Nihajoča asimetrija pri zlatem ciplju
iz libijske sredozemske obale in
lagune Ain Ziana

Francesco TIRALONGO & Enrico RICCHITELLI <i>Salaria basilisca</i> (Actinopterygii: Blenniidae) in Mediterranean Waters: New Biological and Ecological Data Emerging from the Collaboration between Citizen Scientists and Researchers 87 <i>Salaria basilisca</i> (Actinopterygii: Blenniidae) v sredozemskih vodah: novi biološki in ekološki podatki na podlagi sodelovanja med ljubiteljskimi raziskovalci in raziskovalci	Abdel Fattah N. ABD RABOU, Jehad Y. SALAH, Mohammed A. ABUTAIR, Sara A.A. AL MABRUK, Bruno ZAVA & Maria CORSINI-FOKA Occurrence of <i>Cheilinus lunulatus</i> (Labridae), <i>Triacanthus</i> cf. <i>biaculeatus</i> (Triacanthidae) and Other Four Non-Indigenous Fish Species New to the Gaza Strip Waters, Palestine 125 Prvo pojavljanje vrst <i>Cheilinus lunulatus</i> (Labridae), <i>Triacanthus</i> cf. <i>biaculeatus</i> (Triacanthidae) in še štirih tujerodnih vrst v vodah ob Gazi, Palestina
BIOTSKA GLOBALIZACIJA GLOBALIZZAZIONE BIOTICA BIOTIC GLOBALIZATION	FAVNA FAUNA FAUNA
Jakov DULČIĆ, Robert GRGIČEVIĆ & Branko DRAGIČEVIĆ Additional Record of <i>Pterois miles</i> (Scorpaenidae) in Croatian Waters (Eastern Adriatic Sea) 95 Dodatni zapis o pojavljanju navadne plamenke <i>Pterois miles</i> (Scorpaenidae) v hrvaških vodah (vzhodno Jadransko morje)	Nour BEN MOHAMED & Abdelkarim DERBALI Status of the Exploited Clam <i>Ruditapes</i> <i>decussatus</i> in the Littoral Zone of Sfax, Tunisia 137 Stanje komercialno izkoriščene brazdaste vongole <i>Ruditapes decussatus</i> v litoralnem območju Sfax, Tunizija
Okan AKYOL & Zafer TOSUNOĞLU On the Occurrence of the Indo-Pacific Nakedband Gaper <i>Champsodon nudivittis</i> (Champsodontidae) in the Sea of Marmara, Turkey 101 O pojavljanju zobate krokodilke <i>Champsodon</i> <i>nudivittis</i> (Champsodontidae) v Marmarskem morju, Turčija	Izdihar Ali AMMAR A Preliminary Checklist of Marine Heterobranchs (Mollusca: Gastropoda: Heterobranchia) of Syria 145 Preliminarni seznam morskih polžev zaškrjarjev (Mollusca: Gastropoda: Heterobranchia) Sirije
Deniz AYAS, Sibel ALAGOZ ERGUDEN & Deniz ERGUDEN Range Expansion of <i>Priacanthus hamrur</i> (Fabricius, 1775) in the Northeastern Mediterranean (Mersin Bay, Turkey) 107 Širjenje areala <i>lunastorepega veleokega ostriža</i> <i>Priacanthus hamrur</i> (Fabricius, 1775) v severovzhodnem Sredozemskem morju (zaliv Mersin, Turčija)	FLORA FLORA FLORA
Malek ALI, Aola FANDI, Amina ALNESSER & Christian CAPAPÉ Confirmed Occurrence of <i>Jaydia smithi</i> (Apogonidae) and <i>Seriola fasciata</i> (Carangidae) on the Syrian Coast (Eastern Mediterranean Sea) 113 Potrjeno pojavljanje <i>smithovega morskega</i> <i>kraljička</i> <i>Jaydia smithi</i> (Apogonidae) in <i>malega gofa</i> <i>Seriola fasciata</i> (Carangidae) na sirski obali (vzhodno Sredozemsko morje)	Martina ORLANDO-BONACA, Diego BONACA, Romina BONACA, Erik LIPEJ & Domen TRKOV Five-Year Monitoring of the Ecological Status of the <i>Cymodocea nodosa</i> Meadow near the Port of Koper 159 Petletno spremljanje ekološkega stanja travnika kolenčaste <i>cimodoceje</i> (<i>Cymodocea nodosa</i>) v bližini <i>koprškega pristanišča</i>
Deniz ERGUDEN, Deniz AYAS & Sibel ALAGOZ ERGUDEN Range Expansion of <i>Synodus randalli</i> Cressey, 1981 in the Northeastern Mediterranean 119 Širjenje areala <i>Randalljevega morskega kuščarja</i> <i>Synodus randalli</i> Cressey, 1981 v severovzhodno Sredozemsko morje	IN MEMORIAM Alenka MALEJ <i>Thomas Charlton Malone</i> (7. september 1943 – 24. februar 2024) 171 Kazalo k slikam na ovitku 173 Index to images on the cover 173

IN MEMORIAM

THOMAS CHARLTON MALONE
(7. september 1943 – 24. februar 2024)

Pretrsla nas je novica, da je po padcu na domu nepričakovano umrl Thomas Charlton Malone ("Tom"), zaslužni profesor na Univerzi Maryland v ZDA (University of Maryland, Center for Environmental Sciences – UMCES).

Diplomski študij zoologije je opravil na Colorado College, kjer je diplomiral leta 1965, na Havajih (University of Hawaii) pa je leta 1967 magistriral iz oceanografije. Rad se je potapljal, v srednji šoli je blestel v vaterpolu, vendar ga je ljubezen do oceanov pripeljala do kariere oceanografa. Doktorski študij je opravljal na morskem postaji stanfordske univerze (Hopkins Marine Station, Monterey, Kalifornija) in se udeležil številnih raziskovalnih križarjenj v vzhodnem delu Tihega oceana. Leta 1971 je doktoriral iz biologije na Univerzi Stanford.

Po doktoratu je nekaj časa raziskoval in predaval na City College, New York, nato je kariero nadaljeval na Univerzi Columbia (Lamont Doherty Geological Observatory and Department of Energy and Environment, Brookhaven National Laboratory). Leta 1982 se je zaposlil v laboratoriju Horn Point Univerze v Marylandu, kjer je kmalu napredoval v rednega profesorja. Izvoljen je bil za predsednika fakultetnega senata Centra za okoljske študije (UMCES) in bil njegov direktor do leta 2001. Kasneje je deloval kot direktor Urada za stalno in integrirano opazovanje oceanov (Interagency Ocean.US Office for Sustained and Integrated Ocean Observations). Predsedoval je mnogim znanstvenim odborom, med drugimi je bil predsednik odbora Združenih narodov za obalne opazovalne sisteme (UN Coastal Ocean Observations Panel) in predsednik združenja za limnologijo in oceanografijo ASLO (Association for the Sciences of Limnology and Oceanography).

Po upokojitvi leta 2010 je Tom nadaljeval z objavljanjem znanstvenih člankov, urejanjem knjig in delom v različnih znanstvenih odborih. Imel je veliko vabljenih predavanj o različnih temah po vsem svetu, od škodljivega cvetenja alg do govora o podnebnih spremembah ter potrebah po znanju in opazovalnih sistemih za morja na 3. svetovni podnebni konferenci v Ženevi.

Tomovi znanstveni interesi so bili široki: od dinamike ekosistemov, ekologije fitoplanktona, obalne evtrofikacije, podnebnih sprememb, sistemov za opazovanje do politike oceanov. Njegove raziskave so bile osredotočene na fitoplankton, fotosintetske organizme, ki sestavljajo osnovo morske prehranjevalne mreže, veliko se je ukvarjal s

prekomerno obogatitvijo obalnih morij s hranili in njenimi posledicami ter z morskimi opazovalnimi sistemi.

Z njim sem se spoznala leta 1992, ko je prvič obiskal Slovenijo kot član ameriške delegacije, ki je na njegovo pobudo obiskala tudi Morsko biološko postajo. Na njegov predlog smo z ameriško finančno podporo leta 1995 organizirali konferenco 'Trends in Land-Use, Water Quality and Fisheries: A Comparison of the Northern Adriatic Sea and the Chesapeake Bay', katere rezultat je bila tudi objava knjige *Ecosystems at the Land-Sea Margin* leta 1999. Njegovim prizadevanjem gre pripisati tudi organizacijo nekaj naslednjih delavnic, na katerih smo se srečevali ameriški in

severnojadranski raziskovalci (Trst, oktobra 1998, Rovinj, oktobra 1999, in Gradež, novembra 2001). Ta srečanja so postavila temelje za mnoga večletna vsebinska sodelovanja na področjih raziskav sluzi, želatinastega planktona, mikrobne ekologije, fizikalne oceanografije in razvoja opazovalnih sistemov. Ko se je bližala dvajsetletnica objave knjige *Ecosystems at the Land-Sea Margin*, pa je vzniknila zamisel, da bi ponovno pregledali rezultate raziskav v tem obdobju in objavili knjigo, ki bi predstavila razmere v severnem Jadranu in zalivu Chesapeake dvajset let kasneje. In ponovno je bil Tom motor vseh dejavnosti, te so končno pripeljale do priprave knjige *Coastal Ecosystems in Transition. A Comparative Analysis of the Northern Adriatic and Chesapeake Bay*, ki je leta 2021 izšla pri ugledni založbi Wiley.

Tom je bil eden vodilnih svetovnih znanstvenikov na področju raziskav morja, z njim je naš inštitut (NIB-MBP) sodeloval že od zgodnjih devetdesetih let in ponosna sem na skupno delo, objave, zlasti pa na dve knjigi, ki sta izšli pri odličnih tujih založbah. Vedno sem občudovala njegovo

navdušenje in raziskovalno delo, bil je eden tistih znanstvenikov, zaradi katerih je znanost res pomembna. Težko je opisati razsežnosti njegove osebnosti, bil je sanjač in hkrati vernik znanosti, ki mu za doseganje zastavljenih raziskovalnih ciljev ni bilo težko žrtvovati nešteti ur dela. Zagotovo si bomo zapomnili tudi njegovo neomajno pozitivno naravnost, tudi v težkih časih.

Bil je med redkimi, ki so znali odlično uporabljati znanstveno diplomacijo, kar se je pokazalo zlasti v zadnjem obdobju njegovega delovanja. Gotovo je njegova pomembna zapuščina ustvarjanje mreže ljudi iz različnih držav in okolij, ki je presegala raziskovalne projekte in kratkoročno znanstveno sodelovanje. Vedno se bom spominjala tudi njegovih prijateljskih nasvetov in pozitivnega odnosa do ljudi. In prepričana sem, da ga ne bo zelo pogrešala le njegova družina, temveč tudi mnogi raziskovalci, ki smo se na znanstvenoraziskovalni poti srečali z njim.

Alenka Malej

nekdanja vodja Morske biološke postaje Piran (NIB)